

Blijе buren, blijе sporters

Beter licht, minder hinder, meer besparing dankzij led en OVI-Enschede

Steeds meer sportparken die oorspronkelijk buiten de kern van een dorp lagen, zijn in de loop der jaren omgeven door woningen. De verlichting, voor de sporter zo belangrijk, geeft voor de omwonenden soms overlast. Bij Tennisclub Rijssen is lang gezocht naar een oplossing. Dankzij OVI-Enschede is zelfs de meest kritische buur nu tevreden.

Auteur: Heidi Peters

Wie in Google Maps het tennisparkje in Rijssen opzoekt, ziet direct wat het probleem is. De vijf tennisbanen, die vijftig jaar geleden zijn aangelegd, zijn inmiddels omringd door vrijstaande woningen. Dat betekent voor de tennisclub dat er meer rekening moet worden gehouden met eventuele licht- en geluidsoverlast. Hugo Westhof, commercieel directeur bij OVI-Enschede: 'Geluids- en lichthindernormen zijn over het algemeen streng en worden vaak overschreden zonder dat er problemen zijn met de buurt. Het wordt pas een issue als mensen er daadwerkelijk last van hebben en de club klachten ontvangt. Tennisclub Rijssen wilde in symbiose met de buurt een oplossing zoeken, om niet langer lichthinder te veroorzaken. Hiervoor zijn de afgelopen jaren verschillende onderzoeken uitgevoerd.'

Genoeg licht op de baan?

Isa Kahraman is voorzitter van TC Rijssen: 'Je denkt ook wel een beetje: de tennisbaan was er al en je gaat ernaast wonen. Dat er dan licht is, is een consequentie daarvan. Maar de kwaliteit van het licht was voor de spelers onvoldoende, dus nu wilden we het op alle fronten goed doen.'

OVI-Enschede verzorgt op deze tennisbaan al

twintig jaar het onderhoud van de verlichting en deed al eerder aanpassingen aan de conventionele verlichting. 'We monteerden kleppen aan de zij- en achterkant van de armaturen, zodat er minder licht bij de bewoners neerviel. Iedere maatregel die je hiervoor neemt, gaat ten koste van het lichtbeeld op de baan,' legt Hugo Westhof uit. 'Na onderzoek bleken de lichtnormen van de KNLTB lang niet gehaald te worden. Er was gemiddeld 150 lux, terwijl je een waarde van meer dan 300 lux nodig hebt voor competities en wedstrijden. Ook de gelijkmatigheid van het licht was niet goed.' Maar zowel de club als de buurt nam er genoegen mee: 'Het is nu eenmaal niet anders.' Met de komst van ledsportveldverlichting kwam de vraag naar verbetering natuurlijk weer naar voren. Onderzoek volgde, lichtplannen werden gemaakt. Maar niets voldeed. Tot Philips met de derde generatie armaturen kwam.

Led met interne louvres

Hugo: 'Met led probeerden van alles, maar het kon allemaal net niet. Om een beeld te geven: volgens de lichthindernormen mag de luxwaarde, gemeten op de gevel op 1,80 meter hoogte, niet hoger zijn dan 10 lux. Die waarde is afhankelijk van het gebied en TC Rijssen zit in een E3-gebied, een stedelijk gebied. Daarnaast

heb je te maken met de inijk, die verblinding kan veroorzaken. Deze wordt gemeten in candela en mag in een E3-gebied niet hoger zijn dan 10.000 candela. Deze waardes mogen niet overschreden worden. Tegelijkertijd heb je als competitietennisser wel de juiste gelijkmatigheid en een gemiddelde lichtsterkte van meer dan 300 lux nodig. Dat is een puzzel!

De BVP527 is de nieuwe armatuur van Signify (beter bekend als Philips). Bij TC Rijssen zijn deze armaturen uitgerust met interne louveres. Dit zijn kapjes die over de lens zijn geplaatst. Deze kapjes zorgen ervoor dat het licht in meerdere delen breekt. Daardoor komt het licht niet buiten de baan en je kijkt ook nooit in het licht. 'Zelfs de zijkappen zijn niet meer nodig,' vertelt Hugo enthousiast. 'Het is de eerste armatuur op de markt die dat kan. Hiermee verbeter je het licht op de baan én heeft de buurt minder hinder. Zelfs de grootste klager was tevreden met de oplossing. Bovendien bespaar je ook nog eens flink op het energieverbruik.'

Isa Kahraman: 'Toen uit onderzoek bleek dat deze lampen van Philips eraan kwamen, besloten we daarop te wachten. Ze zijn wat duurder, maar we wilden ook voor de burens de beste oplossing en die bereikten we met deze verlichting. Gemeentelijk zijn er geen subsidie-mogelijkheden, dus we hebben als club deze

'Aan lichthinder kun je echt iets doen'

OVI-ENSCHEDÉ

OVI-Enschede begon 27 jaar geleden als onderhoudsbedrijf. Maar al vele jaren plaatst het team van veertien personen volledige lichtinstallaties. Dankzij de komst en het succes van ledverlichting heeft OVI-Enschede een stevige poot in de vervangingsmarkt. Daarnaast treedt het bedrijf ook op als adviseur. Voor led-installaties zijn er diverse subsidie- en financieringsmogelijkheden en ook is het mogelijk om led te leasen. De medewerkers geven hier informatie over en adviseren. OVI-Enschede is actief in heel Nederland, Duitsland en België.

verbetering zelf gefinancierd. Er is nog wel een landelijke duurzaamheidssubsidie die we kunnen aanvragen en dat gaan we ook zeker doen.'

Tot 50 procent minder energieverbruik

De oude lampen die alleen aan en uit konden, hadden een vermogen van 2200 watt per stuk. Het BVP527 led-armatuur heeft een maximaal vermogen van 1580 watt. De lampen staan echter meestal afgesteld op trainingsverlichting en verbruiken dan 1100 watt, wat een besparing betekent van vijftig procent. 'Een ander voordeel,' vult Hugo aan, 'is dat je de verlichting elke keer na het spelen kunt uitzetten. De oude verlichting ging aan het begin van de avond aan en bleef branden tot de club sloot. Met ledverlichting kan ieder lid dat na het spelen langs het bedieningspaneel loopt de lampen uitdoen. Dat vraagt om bewustwording van de leden; ze moeten weten dat ze daar invloed op hebben. Dat draagt ook weer bij aan een lager energieverbruik. De installatie is uitgerust met een verbruiksmonitor en de beheerder krijgt daar via e-mail meldingen van.'

'De verlichting van alle banen kan nu tegelijk aan,' vult Isa aan. 'Voorheen moesten we na elke lamp, elke schakelaar, een minuut wachten. Anders was de belasting van het net te groot.'

Terugverdientijd

De installatie van de nieuwe verlichting brengt voor de tennisclub weinig gedoe met zich mee. De masten en de opstelling blijven gelijk en ook de grondkabels kunnen rustig blijven liggen. Dit geldt ook voor de aan- en uitknoppen. Alleen de armaturen worden uitgewisseld. Er komt wel een nieuw bedieningspaneel, zodat de lampen op verschillende sterktes instelbaar zijn. 'De investering valt of staat met de terugverdientijd. Die is in dit geval ongeveer vijf jaar,' legt Hugo uit. 'Daarbij komt nog dat er minder onderhoudskosten zijn en dat de lampen een levensverwachting hebben van twintig jaar.' 'OVI-Enschede is al jaren onze leverancier. We hebben wel met andere partijen gesproken en naar andere oplossingen gekeken, maar deze armatuur is de beste, ook voor de buurt,' aldus Isa. 'Daar komt nog bij dat we graag met een bedrijf uit de regio werken en OVI-Enschede is zo'n bedrijf.'

Koelribben schoonhouden

OVI-Enschede geeft tien jaar garantie op de ledverlichting en de installatie. Er worden geen voorrij-, klim- of andere kosten in rekening gebracht. 'Wel moeten we eenmaal per jaar

onderhoud plegen. Boven op de armaturen zitten koelribben, die schoon moeten blijven. Wanneer deze vuil worden, door takjes of vogelpoep, kunnen de lampen de warmte niet kwijt en dat verlaagt de levensduur. De frequentie van onderhoud hangt een beetje af van de omstandigheden. In bosrijk gebied, langs de snelweg of bij zoute zeelucht is het 't beste om vaker onderhoud uit te voeren.'

'Dankzij interne louveres breekt het licht in delen'

Ook voor andere sporten

Hugo is blij met de BVP527. 'Eerdere armaturen leverden niet zo'n goed resultaat. De samenstelling van de leds en eventueel louveres wordt aangepast, afhankelijk van de situatie waarin de verlichting gebruikt wordt. Dat kunnen dus ook voetbalvelden of andere sportvelden zijn. Er zijn verschillende lenstechnieken, geschikt voor iedere specifieke sport en omgevings situatie. Wij vinden het belangrijk om voor iedere situatie de ideale opstelling te zoeken. We zien ook dat er meer 's avonds wordt gesport. Steeds vaker zien we vrijdagavond- en zaterdagavond-competities. Dan heb je dus goed licht nodig, zonder de omwonenden te hinderen. En dat kan, want aan lichthinder kun je echt iets doen.' Isa: 'Het licht is helder, met een hoge intensiteit. Je ervaart het haast als daglicht. Onze leden zijn er ontzettend blij mee.'